

Sygn. akt I CSK 5374/22

POSTANOWIENIE

Dnia 8 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Łochowski

w sprawie z powództwa Z. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.
przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń spółce akcyjnej w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 grudnia 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

z dnia 28 kwietnia 2022 r., sygn. akt I ACa 919/21,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od Z. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. na rzecz Towarzystwa Ubezpieczeń spółki akcyjnej w W. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Powód Z. sp. z o.o. w S. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 28 kwietnia 2022 r., zaskarżając ten wyrok w części, tj. co do pkt 1a) w zakresie, w jakim Sąd drugiej instancji oddalił powództwo, co do pkt 1 b) oraz 3, wnosząc o jego uchylenie w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na istniejące w sprawie istotne zagadnienia prawne:

1) Czy realizując obowiązek współdziałania z dłużnikiem – zakładem ubezpieczeń, wierzyciel – poszkodowany w wypadku komunikacyjnym przez sprawcę legitymującego się obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, którego pojazd został uszkodzony do tego stopnia, iż szkodę rozliczono jako całkowitą, ma obowiązek zaangażować posiadane środki finansowe, ewentualnie podjąć działania mające na celu pozyskanie takich środków w ramach pożyczki lub kredytu, aby zakupić nowy pojazd w miejsce uszkodzonego, przed wypłatą odszkodowania przez towarzystwo ubezpieczeń, w sytuacji, gdy ubezpieczyciel ze swej winy nie wypłaca odszkodowania w terminie określonym w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych?

2) Czy niezwrócenie się przez poszkodowanego do ubezpieczyciela z zapytaniem o możliwość zorganizowania najmu pojazdu zastępczego za pośrednictwem ubezpieczyciela w sytuacji, gdy zakład ubezpieczeń nie informował o takiej możliwości, a nawet zaakceptował dobową stawkę czynszu najmu pojazdu zastępczego, za którą poszkodowany wynajął pojazd, poczytywać należy jako zachowanie naruszające obowiązek współdziałania z ubezpieczycielem i minimalizacji szkody?

3) Czy wydatki na najem pojazdu zastępczego przekraczające wartość pojazdu poszkodowanego w stanie nieuszkodzonym na dzień szkody są celowe i ekonomicznie uzasadnione i pozostają w związku przyczynowym ze szkodą, jeśli do wygenerowania ich na określonym poziomie doprowadziło nieprofesjonalne prowadzenie postępowania likwidacyjnego przez ubezpieczyciela, czego w dacie zawierania umowy najmu pojazdu zastępczego poszkodowany nie mógł przewidzieć, a raczej oczekiwał, iż odszkodowanie zostanie wypłacone z zachowaniem terminów ustawowych?

4) Czy sposób rozliczenia się za najem pojazdu zastępczego (gotówkowy czy przez zawarcie umowy cesji wierzytelności) przez poszkodowanego z podmiotem wynajmującym mu pojazd zastępczy ma znaczenie dla oceny celowości i ekonomicznego uzasadnienia najmu oraz istnienia związku przyczynowego?

W odpowiedzi na skargę pozwany wnosił o odrzucenie skargi kasacyjnej, względnie o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Po pierwsze, skarżący nie sporządził w sposób prawidłowy uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej w zakresie pierwszej przesłanki kasacyjnej. Pomimo sformułowania czterech zagadnień prawnych skarżący sporządził jedno uzasadnienie (k. 4-5 skargi), składające się z 6 zdań, które w przeważającej mierze (4 zdania) składa się z opisu treści poszczególnych zagadnień. Skarżący nie przedstawił pogłębionego wywodu dotyczącego poruszonych zagadnień prawnych. Nie wskazał na rozbieżności w doktrynie lub orzecznictwie, nie przedstawił możliwych interpretacji prawnych, ani racji jurydycznych stojących za każdą z nich.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest natomiast odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń. Wniosek ten podlega analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu

z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, mimo że argumenty mogą być podobne (postanowienie Sądu Najwyższego z 14 maja 2020 r., I CSK 380/19).

Po drugie, trzy pierwsze zagadnienia sformułowane przez powoda nie mają charakteru uniwersalnego, o czym przekonuje ich szczegółowość i silne powiązanie z konkretnym stanem faktycznym, co oznacza, że znaczenie tych zagadnień nie wykracza poza niniejszą sprawę. W istocie skarżący nie dąży do rozstrzygnięcia abstrakcyjnego problemu prawnego, ale weryfikacji trafności rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji.

Po trzecie, przedstawione przez skarżącego zagadnienia dotyczące kosztów najmu pojazdu zastępczego jako elementu szkody, a także związanych z tym uprawnień i obowiązków poszkodowanego, były już przedmiotem licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego (zob. w szczególności uchwałę składu siedmiu sędziów z 17 listopada 2011 r., III CZP 5/11, oraz uchwały: z 22 listopada 2013 r., III CZP 76/13; z 30 listopada 2016 r., III CZP 74/16; z 15 lutego 2019 r., III CZP 84/18; z 13 marca 2020 r., III CZP 63/19). Skarżący nie wykazał, z czego wynika potrzeba ponownego zajęcia stanowiska w tych kwestiach

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a stosownie do art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.) obciążył skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego.